

[Aage Fogh.]

tilstrækkelig tilslutning, at landbruget aldrig kan vente at få et rimeligt lån i tilbehør, besætning og inventar, medmindre man opretter lokale foreninger, således at det vil være muligt derigennem at føre tilsyn med de flygtige værdier, som besætning og inventar udgør.

Derfor vil jeg gerne i tilslutning til det lovforslag vi behandler, gøre et par bemærkninger om det, jeg mener bør ske, når loven er gennemført. Jeg mener nemlig, at man i hvert tilfælde fra lovgivningsmagtens side bør give landbruget et tilbud om, at det, hvis det vil, kan oprette 2. prioritetsinstitutter under lokal ledelse med ret til at give lån op til 65-70 pct. af de samlede værdier, altså både besætning og tilbehør og selve ejendommen. Hvis ordningerne sammenarbejdes på fornuftig måde, således at kreditforeningerne tager de første 50 pct. og 2. prioriteterne følger efter med op til 65-70 pct., synes jeg, at låneforholdene vil blive fornuftige og rigtige.

Det er ikke min hensigt her at anbefale, at landmændene skal have de størst mulige lån, men de lån, de skal have, de lån, de må stifte for at komme ind i en ejendom, skal så vidt muligt anbringes mod sikkerhed i deres egne værdier, og det bør vi fra lovgivningsmagtens side skaffe mulighed for. Det bør efter mit skøn være sådan, at de unge inden for landbruget, der vil købe en familieejendom, der i dag vil koste ca. 100 000 kr., i 1. og 2. prioriteter bør kunne låne 65 000—70 000 kr.; herudover bør de selv skaffe en rimelig andel af købesummen, og resten må klares som sælgerprioritet. Først den dag, vi er nået dertil, synes jeg forholdene vil være tilfredsstillende.

Det andet afsnit af lovforslaget interesserer mig meget. Problemet med at have forskellig rente på obligationen og på lånet er af stor interesse, men jeg tror rigtignok, at vi skulle gå et skridt videre. Jeg kan ikke se, at der skulle være noget som helst til hinder for, at f. eks. forsikringsselskaberne, der jo efterhånden administrerer en kolossalt stor andel af vore pengemidler her i landet, lånte ud mod svingende rente. Hvad skulle der være til hinder for, at den rente, låneinstitutionerne måtte give til for-

sikringsselskaberne, kunne variere i takt med den til enhver tid gældende rente her i landet?

Der er blevet indvendt fra nogle sider, at det vil være spekulation. Jeg kan ikke se, det er rigtigt. Når renten i en periode har ligget mellem 6 og 7 pct. og den falder 1 eller 2 pct., hvad skulle da være til hinder for, at kreditforeningerne lånte penge af låneinstitutionen på den betingelse, at den altid fik en rente, der fulgte den svingende diskonto, eller hvilken måleenhed man nu ville vælge? Forsikringsselskaberne skal jo låne penge ud, uanset om renten er lav eller høj; hvad skulle da være til hinder for, at de udlånte penge, en sum på 200 mill. kr., eller hvad man nu kunne tænke sig, stod på den betingelse, at den rente, der skulle betales til forsikringsselskaberne, skulle være svingende, og at man så gennemførte det samme princip over for landmændene? Jeg tror, det ville være særlig formålstjenligt, hvis man fra lovgivningsmagtens side kunne lægge forholdene sådan til rette, at låntagerne fik dette tilbud. Der er nemlig ikke tvivl om, at samtidig med at vi kan glæde os over, at landbruget i sin helhed ikke i øjeblikket er så stærkt belånt, må vi erkende, at titusinder af landmænd kunne — med godt økonomisk grundlag — låne mange penge og anbringe dem i udbygning af produktionsapparatet, måske ikke for at producere mere, men for at producere billigere til fordel for alle her i landet.

Jeg anbefaler som sagt det foreliggende lovforslag til en meget hurtig gennemførelse, og jeg venter, at vi siden kan gå videre for landbruget på dette område.

Kristian Kristensen: Det foreliggende lovforslag falder i 3 afsnit. I det første afsnit omtales lånegrænsen for husmandskreditforeningerne. Der sker to ting med denne lånegrænse nu; for det første dette, at den hæves ganske betydeligt, sådan som det allerede er sagt, så at der kan gives lån i ejendomme, der vurderes af institutionerne op til 102 000 kr. Det andet er dette, at lånegrænsen i fremtiden, uden at der behøves ny lov til det, kan reguleres både efter konjunkturer og efter den lånepraksis, kreditforeningerne vil følge.